mavo • havo • vwo

# Anti-pestprotocol Bonaventura College

Schooljaar 2026-2027

Bonaventura College

# Inhoudsopgave


Inleiding ..... 3
Visie en beleid op schoolveiligheid ..... 4
1.1 Visie op schoolveiligheid leerlingen ..... 4
1.2 Visie op schoolveiligheid medewerkers ..... 4
Gedragscodes ..... 5
2.1 Gewenst gedrag op school ..... 5
2.2 Onacceptabel gedrag ..... 5
Definitie en vormen van pesten ..... 6
3.1 Wat is pesten? ..... 6
3.2 Vormen van pesten ..... 6
3.3 Vormen van online pesten ..... 6
3.4 Social media protocol ..... 6
Signalering van pesten ..... 7
4.1 Hoe herken je de signalen dat iemand gepest wordt? ..... 7
4.2 Hoe herken je de signalen dat iemand pest? ..... 7
Wet- en regelgeving m.b.t. pestgedrag ..... 8
Preventie van pesten ..... 9
6.1 Voorlichting en educatie ..... 9
6.2 Positieve groepsvorming ..... 9
6.3 Signalering en monitoring ..... 9
6.4 Anti-pestcoördinator ..... 9
Het melden van pesten ..... 10
7.1 Meldprocedures voor leerlingen en ouders ..... 10
7.2 Meldprocedures voor personeel ..... 10

# Inleiding

Op het Bonaventura College willen we dat iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn. We vinden het belangrijk dat we samen een omgeving creëren waar respect en samenwerking centraal staan. Deze veilige omgeving is essentieel om goed te kunnen leren en je te ontwikkelen.

Pesten verstoort deze veilige sfeer en heeft een negatieve impact op iedereen die erbij betrokken is: zowel op de leerling die gepest wordt, als op de pester en de rest van de klas. Daarom nemen wij pesten op onze school heel serieus. We hebben aandacht voor het pesten dat in de school plaatsvindt, maar ook voor dat wat zich online afspeelt. Het maakt namelijk niet uit in welke vorm gepest wordt, het heeft altijd een schadelijk effect.

Dit anti-pestprotocol is bedoeld om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken. Het geeft duidelijke richtlijnen voor leerlingen, ouders en medewerkers over wat we verstaan onder pesten, hoe we signalen van pesten herkennen en welke stappen we ondernemen om het pesten te stoppen. Het protocol helpt ons ook om samen te werken aan oplossingen, waarbij we altijd kijken naar wat het beste is voor zowel de gepeste leerling als de pester om zo bij te dragen aan een veilige leeromgeving voor iedereen.

Het anti-pestprotocol is opgesteld door de anti-pestcoördinator, Basten Hubers. Hij is te benaderen voor vragen of opmerkingen over dit protocol, of in het geval van een pestsituatie. Mail: b.hubers@bonaventuracollege.nl

# Visie en beleid op schoolveiligheid

## 1.1 Visie op schoolveiligheid leerlingen

Bij ons op school streven we ernaar dat elke leerling zich veilig voelt en zichzelf kan zijn, ongeacht achtergrond, uiterlijk, of persoonlijke voorkeuren. Sociale veiligheid betekent dat leerlingen beschermd zijn tegen fysiek en psychisch onveilig gedrag van anderen en zich in een positieve sfeer kunnen ontwikkelen. Een veilige schoolomgeving is essentieel voor het leren en de persoonlijke ontwikkeling van onze leerlingen.

We hanteren een proactief veiligheidsbeleid dat gericht is op het voorkomen van pesten, discriminatie, uitsluiting en geweld. Onze school treedt hiertegen op wanneer dit voorkomt, en werkt voortdurend aan het verbeteren van de sociale veiligheid. Dit doen we door middel van voorlichting, groepsgesprekken en het actief betrekken van leerlingen bij het creëren van een veilige sfeer. Hierin ligt voor de docenten, mentoren, teamleiders en de anti-pestcoördinator een belangrijke taak om zorg te dragen voor het signaleren van en aanpakken van onveilig gedrag.

## 1.2 Visie op schoolveiligheid medewerkers

Ook voor medewerkers is een veilige werkomgeving cruciaal. Zij hebben recht op een omgeving waarin zij zonder angst voor agressie, pesten of andere vormen van onveilig gedrag hun werk kunnen doen. Duidelijke regels en protocollen zorgen ervoor dat docenten en andere medewerkers weten hoe te handelen bij (uiteenlopende) incidenten. Bovendien hebben zij toegang tot ondersteuning en begeleiding wanneer nodig.



De school is verantwoordelijk voor het opstellen van een gedragscode voor medewerkers, waarin de wederzijdse verwachtingen worden vastgelegd. Deze code bevordert een open en ondersteunende cultuur, waarbij onderlinge afstemming en transparantie centraal staan.

Met dit beleid zorgen we ervoor dat zowel leerlingen als medewerkers zich veilig en gewaardeerd voelen op onze school.

# Gedragscodes

## 2.1 Gewenst gedrag op school

Met zijn allen werken we aan een fijne sfeer op school waarin leerlingen en medewerkers op een respectvolle manier met elkaar omgaan. Dit betekent dat we zorgvuldig met elkaars eigendommen omgaan, een nette taal hanteren, en de schoolomgeving schoonhouden. We verwachten van onze leerlingen dat zij respect tonen voor medeleerlingen, docenten, en andere medewerkers. Dit uit zich in aandacht tijdens de lessen, het volgen van regels en afspraken, en het actief meewerken aan een fijne en veilige sfeer in en rondom de school. Samenwerken, behulpzaam zijn en er voor een ander zijn als diegene het moeilijk heeft, horen hierbij.

Het leerlingenstatuut van de school biedt een leidraad voor de rechten en plichten van leerlingen, en vormt de basis voor het gewenste gedrag op school.

**Voorbeelden van gewenst gedrag:**

- Respect tonen voor de mening en achtergrond van anderen.
- Behulpzaam zijn naar medeleerlingen en docenten.
- Luisteren naar elkaar tijdens discussies en samenwerken in groepsopdrachten.
- Vriendelijk en beleefd taalgebruik, zowel in persoon als online.
- Zorgvuldig omgaan met schoolspullen en eigendommen van anderen



## 2.2 Onacceptabel gedrag

Onacceptabel gedrag tast de veiligheid en het welzijn van anderen aan. Op onze school wordt gedrag dat leidt tot pesten, uitsluiting, geweld of intimidatie niet getolereerd. Dit geldt zowel voor fysiek als verbaal pestgedrag, maar ook voor pesten via sociale media. Dergelijk gedrag ondermijnt niet alleen het vertrouwen en de sfeer in de school, maar heeft ook een negatieve impact op de ontwikkeling van zowel de pester als de gepeste.

**Voorbeelden van onacceptabel gedrag:**

- Pesten, intimideren of bedreigen van medeleerlingen of docenten.
- Bewuste uitsluiting van medeleerlingen in groepsactiviteiten of op sociale media.
- Gebruik van beledigende of scheldwoorden, zowel mondeling als online.
- Fysiek geweld zoals slaan, schoppen, duwen, of aan haren trekken.
- Vernieling van eigendommen, zoals schoolmaterialen of persoonlijke bezittingen.

# Definitie en vormen van pesten

## 3.1 Wat is pesten?

Pesten is een opzettelijke, herhaalde vorm van negatief gedrag waarbij een slachtoffer systematisch wordt geïntimideerd of gekwetst door één of meerdere personen. Het gaat verder dan een eenmalige gebeurtenis en is gericht op het veroorzaken van emotionele of fysieke schade. Belangrijke kenmerken van pesten zijn de machtsongelijkheid, de herhaling van het gedrag, en de intentie om (grote of kleine) schade aan te richten. Slachtoffers van pesten voelen zich vaak hulpeloos en kunnen langdurige negatieve gevolgen ervaren zoals angst, depressie en verminderde prestaties op school.

## 3.2 Vormen van pesten

Pesten kan zich op verschillende manieren uiten, zowel fysiek, verbaal als sociaal. Fysiek pesten omvat bijvoorbeeld slaan, schoppen of duwen, terwijl verbaal pesten betrekking heeft op uitschelden, belachelijk maken of bedreigen. Sociale vormen van pesten kunnen bestaan uit het buitensluiten van iemand, roddelen of het vernielen van persoonlijke eigendommen.

Het is belangrijk onderscheid te maken tussen plagen en pesten. Bij plagen is er sprake van gelijkwaardigheid tussen de betrokkenen, en het gebeurt vaak zonder de intentie de ander schade toe te brengen. Pesten daarentegen is structureel en heeft als doel de ander te kwetsen.



## 3.3 Vormen van online pesten

Online pesten, of cyberpesten, is pesten dat online of via digitale middelen gedaan wordt. Omdat cyberpesten anoniem kan gebeuren is het voor slachtoffers vaak lastiger om zich te verdedigen. Daarnaast stopt het pesten niet aan het einde van de schooldag. Het kan 24/7 doorgaan. Bij online pesten kun je denken aan het sturen van beledigende berichten en het verspreiden van valse informatie tot het uitsluiten van iemand uit online groepen, of het (manipuleren en) delen van gênante beelden.

## 3.4 Social media protocol

Op het Bonaventura College hanteren we een social media protocol om ongepast online gedrag, waaronder cyberpesten, te reguleren. Dit protocol helpt leerlingen, ouders en medewerkers bewust om te gaan met sociale media en biedt richtlijnen voor het voorkomen en aanpakken van digitaal pestgedrag. Het protocol is beschikbaar via de schoolwebsite.

# Signalering van pesten

## 4.1 Hoe herken je de signalen dat iemand gepest wordt?

Het herkennen van pesten is soms lastig, omdat slachtoffers vaak terughoudend zijn om erover te praten. Maar er zijn een aantal duidelijke signalen waar je als docent, ouder of medeleerling op kunt letten. Kinderen die gepest worden, vertonen vaak gedragsveranderingen. Ze kunnen teruggetrokken raken, minder zelfvertrouwen tonen, of juist agressief gedrag gaan vertonen. Andere signalen zijn verslechterende schoolprestaties, angst om naar school te gaan, onverklaarbare verwondingen, vaak kapotte spullen, en fysieke klachten zoals hoofdpijn of buikpijn.

Daarnaast vermijden slachtoffers van pesten vaak sociale situaties. Ze blijven bijvoorbeeld alleen tijdens pauzes, nemen geen vrienden mee naar huis en vermijden groepsactiviteiten. Ook kunnen ze bang zijn om alleen naar school te gaan of in de weekenden buiten te komen. Het is belangrijk om deze signalen serieus te nemen en het gesprek met de (mogelijk) gepeste aan te gaan als er vermoedens van pesten zijn.

## 4.2 Hoe herken je de signalen dat iemand pest?

Ook het gedrag van een pester kan veranderen. Kinderen die pesten, vertonen vaak impulsief en agressief gedrag, kunnen zich moeilijk inleven in anderen, en hebben de neiging om zich dominant of bazig op te stellen in groepen. Ze hebben moeite met het accepteren van regels en grenzen, en kunnen vaak niet goed samenwerken met bepaalde medeleerlingen.

Pesters gedragen zich vaak verschillend in de buurt van autoriteitsfiguren. In de klas of in het bijzijn van docenten kunnen ze zich netjes gedragen, terwijl ze daarbuiten hun pestgedrag laten zien. Dit maakt het soms lastig voor volwassenen om het pestgedrag te herkennen.

Het tijdig herkennen van deze signalen is cruciaal om pestgedrag te stoppen en een veilige schoolomgeving te waarborgen. Op het Bonaventura College is hebben we aandacht voor deze signalen, zodat we snel en effectief kunnen ingrijpen waar nodig.

# Wet- en regelgeving m.b.t. pestgedrag

Naast de schoolregels gelden er ook algemene wettelijke kaders voor pestgedrag, die van toepassing zijn op alle burgers, inclusief leerlingen. Dit betekent dat bepaalde vormen van pesten niet alleen overtredingen van schoolregels zijn, maar ook de wet kunnen schenden.

Hieronder enkele voorbeelden van situaties waarin pestgedrag niet alleen in strijd is met de schoolregels, maar ook strafbaar is volgens de wet:

- **Lichamelijk geweld**: Wanneer een leerling een andere leerling fysiek pijn doet (bijvoorbeeld door te slaan, schoppen of duwen), kan dit worden aangemerkt als mishandeling.
- **Ernstige belediging of bedreiging**: Wanneer een leerling een andere leerling verbaal ernstig beledigt of bedreigt, kan dit strafbaar zijn als belediging of bedreiging.
- **Diefstal of vernieling**: Als pestgedrag zich uit in het vernielen van eigendommen van een medeleerling of het stelen van spullen, kan de pester strafrechtelijk worden vervolgd voor vernieling of diefstal.
- **Smaad en laster**: Het verspreiden van leugens of schadelijke informatie over iemand, bijvoorbeeld via sociale media, kan leiden tot vervolging voor smaad of laster.
- **Cyberpesten**: Pestgedrag dat online plaatsvindt, zoals het verspreiden van ongewenste beelden of berichten, kan onder cyberpesten vallen. Dit is strafbaar onder de wetgeving rondom digitale criminaliteit.

In al deze gevallen kan de school ervoor kiezen om niet alleen intern op te treden, maar ook melding te doen bij de politie als we inschatten dat het gedrag dermate ernstig dat enkel interne afhandeling onvoldoende is. Ook voor slachtoffers en hun ouders geldt dat zij in bovenstaande gevallen ervoor kunnen kiezen melding/aangifte bij de politie te doen. Leerlingen moeten zich ervan bewust zijn dat grensoverschrijdend pestgedrag consequenties kan hebben die verder gaan dan sancties op school en dus ook juridisch aangepakt kunnen worden.

# Preventie van pesten

Om goed te kunnen leren en je goed te kunnen ontwikkelen is het belangrijk dat school voor leerlingen een veilige omgeving is waar respectvol met elkaar omgegaan wordt. Daarom werken wij op school proactief aan het voorkomen van pesten. Preventie begint bij het creëren van een cultuur van respect en inclusiviteit, waarin pesten niet getolereerd wordt.

## 6.1 Voorlichting en educatie

Door middel van lessen en workshops maken we leerlingen bewust van de gevolgen van pesten en leren we hen respectvol met elkaar om te gaan. Dit gebeurt onder andere tijdens mentoruren, waarin onderwerpen zoals sociale veiligheid, omgaan met verschillen en online gedrag worden besproken.

Daarnaast krijgen docenten trainingen over het signaleren en voorkomen van pestgedrag, zodat zij snel kunnen ingrijpen en een veilige omgeving kunnen waarborgen.

## 6.2 Positieve groepsvorming

Het bevorderen van positieve groepsvorming speelt een cruciale rol in het voorkomen van pesten. Door vanaf het begin van het schooljaar te werken aan een hechte en veilige klasomgeving, zorgen we ervoor dat leerlingen elkaar beter leren kennen en respecteren. Gedurende het jaar organiseren we activiteiten en projecten waarbij leerlingen in verschillende samenstellingen samenwerken, wat de onderlinge banden moet versterken.



Ook binnen de lessen besteden we aandacht aan groepsdynamiek. Docenten stimuleren een positieve sfeer door open communicatie te bevorderen en respectvolle omgangsvormen te benadrukken.

Een van de middelen die we hiervoor gebruiken zijn de STAR-clinics. (*Zie bijlage 3.*)

## 6.3 Signalering en monitoring

Preventie begint ook bij het op tijd signaleren van mogelijke problemen. We gebruiken ons leerlingvolgsysteem, Magister, om de sociale veiligheid te monitoren door aantekeningen te maken van ongewenste sociale situaties in de logboeken van individuele leerlingen. Groepsdynamiek en de sfeer in de klas wordt besproken (en zo gemonitord) tijdens klassenbesprekingen. Op deze manieren proberen wij eventuele pestincidenten in een vroeg stadium te signaleren. Daarnaast kunnen leerlingen altijd terecht bij hun mentor, teamleider of de anti-pestcoördinator als ze vermoeden dat er pestgedrag plaatsvindt.

## 6.4 Anti-pestcoördinator

Het Bonaventura College heeft een anti-pestcoördinator die verantwoordelijk is voor de coördinatie van ons anti-pestbeleid. Deze coördinator is ook aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en docenten wanneer er sprake is van pestgedrag. Onze anti-pestcoördinator is Basten Hubers (b.hubers@bonaventuracollege.nl).

# Het melden van pesten

Om pesten effectief te kunnen aanpakken, is het belangrijk dat leerlingen, ouders, en medewerkers weten waar en hoe ze pesten kunnen melden. Bij ons op school zijn er meerdere plekken waar pestincidenten gemeld kunnen worden.

## 7.1 Meldprocedures voor leerlingen en ouders

Leerlingen en ouders kunnen op verschillende manieren melding maken van pestgedrag:

- **Mentor**: Het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders is altijd de mentor. Leerlingen kunnen pestincidenten vertrouwelijk bespreken met hun mentor, die vervolgens actie kan ondernemen (in afstemming met de teamleider en anti-pestcoordinator).
- **Docent:** Als de mentor niet beschikbaar is, (omdat het pesten zich bijvoorbeeld tijdens de les van een andere docent afspeelt,) dan kan een leerling het pesten melden bij een andere nabije docent zodat die kan ingrijpen.
- **Anti-pestcoördinator**: Leerlingen en ouders kunnen ook direct naar de anti-pestcoördinator stappen. De coördinator is speciaal aangesteld om meldingen van pesten te behandelen en samen met de betrokkenen oplossingen te zoeken. De anti-pestcoördinator is bereikbaar via de schoolmail. De anti-pestcoördinator brengt de mentor en teamleider op de hoogte van de melding.
- **Teamleider**: Als er sprake is van een pestsituatie waar de teamleider al van op de hoogte is, kunnen meldingen van nieuwe incidenten direct gedeeld worden met de teamleider.

## 7.2 Meldprocedures voor personeel

De mensen die op school werken spelen een belangrijke rol in het signaleren van pesten, ook zij kunnen bij verschillende personen melding doen van pestgedrag:

- **Mentor**: Als medewerkers een pestincident (denken te) signaleren doet die hiervan melding bij de mentor van de betreffende leerlingen. Medewerkers spreken zelf leerlingen ook aan op ongewenst gedrag.
- **Anti-pestcoördinator**: Mentoren kunnen melding doen van pestincidenten bij de anti-pestcoördinator. De anti-pestcoördinator kan helpen met het opzetten en uitvoeren van een plan van aanpak voor de betreffende situatie.
- **Schoolleiding**: Wanneer er sprake is van herhaaldelijk pesten moeten de teamleiders van de afdeling van de betrokken leerlingen op de hoogte gebracht worden. Ook bij ernstige gevallen, zoals geweldsincidenten of andere situaties die direct om actie vragen, wordt de schoolleiding betrokken.